

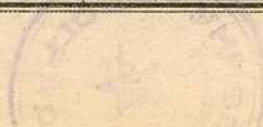
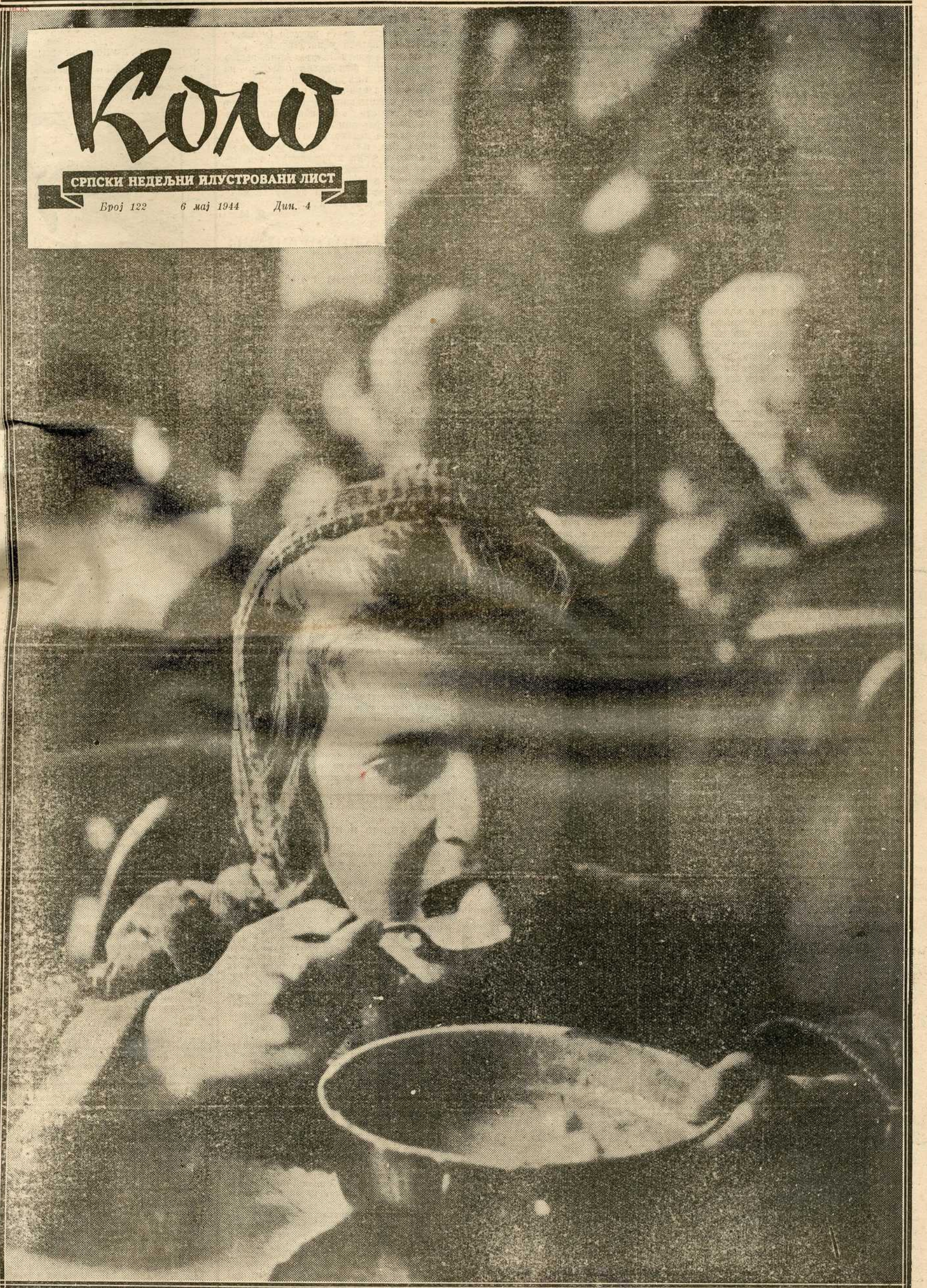

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

Коло

СРПСКИ НЕДЕЉНИ ИЛУСТРОВАНИ ЛИСТ

Број 122 6 мај 1944 Дил. 4

Тајна собе бр. 27

— РОМАН ОД СВЕНА ЕЛВЕСМАДА —

(19)
 Доктор Врангел зевну и истовремено измени са Стефансоном значајан поглед. Стефансон га одмах схвати и искористи прилику да изиђе из собе. Доктор Врангел извади из новчијаника без журбе, неке хартије. То су биле три хартије разне величине, две од њих писане писаћом машином.

— Откуда вам ове хартије?
 — То су моје хартије, рече ухапшени живо.
 — Хм, мислите, рече доктор Врангел и одмери га строгим погледом. Ухапшен је, изгледа, тек сада приметио колико се људи налази у соби и да се сви интересују његовим саслушањем. Његов поглед поста одмах неповерљив и буџан.
 — То су моје приватне хартије, рече. — За пијанство ћу да платим глобу, а сад се жури на станицу...
 Доктор Врангел пружи хартије адвокату Боману. Овај се трже кад их погледа.
 — Па то су моје хартије, које су ми нестале из ташне, узвикну адвокат Боман.

ПОСМРТНО ПИСМО

Све докле, присутни су се правили као да се не интересују много за ухапшеног Катберга. Сада одједном, сва њихова пажња прешла је на њега и он се нашао у неприлици. Погледи присутних били су хладни, немилосрдни, и као у неком грозничавом ишчекивању.
 — Какви су то документи, промуцао је ухапшени као да тражи неку спасоносну идеју. Молим вас да видим...
 Доктор Врангел му пружи без устезања хартије.
 — Ах те хартије? Па те сам хартије нашао на станици, у чекаоници, рече најзад.

— Када?
 — Синоћ, око седа ми по часова.
 Адвокат Боман слегну беспомоћно раменима: његова претпоставка пала је у воду.
 — Можда човек говори истину! рече тек да нешто каже.
 Доктор Врангел узео хартије и без речи ледено посматраше Катберга. Овај пребледе од тог погледа.
 Мислите ли да ћете се с том лажи извући?

Катберг не одговори ништа.
 — У свакој овој хартији спомиње се ваше име и ви са дтврдите да сте их случајно нашли на станици! Куд баш да их ви нађете? Зајста, необичан случај и срећа!
 — Па ја и не знам какве су то хартије. — Ја их нисам разгледао.
 — Али ја сам их разгледао, умеша се адвокат Боман. — Ту је чак копија једног писма упућеног вама у коме се говори о неком хотелу. И раније сам у свом досијеу видео то писмо, али ми нисам прилавао никакву важност...
 — Вероватно зато што се у њему не терети госпођа Астрида! добади доктор Врангел. Уосталом, то је споредно. Дакле, Катберг, ова документа су украдена и украли сте их ви!
 — Где сам их украо?
 — У канцеларији адвоката Бомана.
 — Ја га уопште не познајем и никада нисам био у његовој канцеларији.
 — Само ви можете имати интереса за та документа и ви сте крађу извршили.
 — Хтео бих да знам када?
 — Зашто бисте то хтели да знате?
 — Да бих могао да докажем свој алиби.
 — Баш тиме се сами одајете! осмехну се доктор Врангел. Спремили сте, разуме се, алиби унапред. Ја не твр-

дим да сте ви сами лично извршили крађу, али она је извршена за ваш рачун и по вашем наређењу. Треба да знате да ми знамо много више о вама но што ви то претпостављате.
 — Главно је да признајете да нисам ја извршио крађу!
 — Немојте унапред да се радујете — добади доктор Врангел још увек у пријатељском тону. Ево сад ћете чути... Јесте ли га довели, Стефансоне?
 Детектив који се тог момента појавио и авратима климну главом.
 — Ево га!

За њим се на вратима појави један младић који је збуњено погледао Катберга као и овај њега. Доктор Врангел се обрати адвокату Боману:
 — Познајете ли га?
 — Да, то је он — рече адвокат. Он је донео натраг украдену ташну са документима. Ја га нисам задржао, али кад сам касније прегледао документа, видео сам да недостају три хартије. Пошто ми није било јасно значење тих хартија, оставио сам доктору Врангелу да их пронађе.
 Доктор Врангел даде главом знак младићу да приђе ближе.
 — Немамо много времена, да отежимо ствар. Имамо отиске прстију крађивца и без испитивања можемо да утврдимо кривца.
 — Није ни то потребно, пошто сам га познао, рече адвокат Боман.
 Младић не одговори ништа као да чека миг од старог Катберга.
 — Ово је ваш син, обрати се доктор Врангел старом Катбергу.
 — Да.
 — Реците му да одговор и да говори истину. Иза ове крађе крије много крупнији злочин...
 Стари Катберг поче да брише марамицом зној са чела.
 — Дакле, он је украо документа?
 — Да.
 — Да ли је том приликом хтео да убије младог Катфилда?
 — Не, нисам! јави се младић.
 — Зашто сте извршили крађу?
 Младић показа на старог Катберга.
 — Тако смо се договорили ја и отац.
 — Зашто?
 — Не знам. Али кад отац штогод хоће, ја увек послушам.
 — Јесте ли прочитали документа која сте узели?
 — Нисам.
 — Отац ми је тако наредио. Ја сам му рекао да је то опасно, али он је силов хтео.
 — А отац?
 — Он их је студирао цео дан.
 Стари Катберг је седео на столици сав сломљен. На питање доктора Врангела потврдио је само синовљеве речи.
 — А зашто сте онда вратили ташну?
 — Ви сте мислили да богзна како паметно поступате што враћате ташну са документима, пошто сте изузели хартије које су имали интереса за вас?
 Стари Катберг не одговори ништа и у соби завлада за тренутак тишина. Најзад је прекиде доктор Врангел:
 — Господине Бомане, један час за који сам вас молио протекао је. Шта сада мислите да предузме против госпође Астриде?
 — Остаљав вама да одлучите, господине докторе. Ви вероватно тражите прво да асе ухапсе ова двојица?
 — Да. Овај млади човек није ми уопште више потребан старог ћу још да саслушам.
 Стефансон изведе младог Катберга у ходнику. Стари Катберг је седео оборене главе на својој столици.
 Доктор Врангел продужи са испитивањем:
 Да ли сте познавали сињора Катфилда Самуеле?
 — Да, био ми је рођак.
 — Да ли сте знали да долази овамо?
 — Да.

— Јесте ли се видели с њим?
 — Не.
 — Како сте сазнали за његову смрт?
 — Прочитао сам у новинама.
 — Знате ли да се међу хартијама које сте узели налази и препис писма које је покојник упутио вама?
 — Да, знао сам.
 — То је било последње писмо које је покојник Катфилд написао, рече доктор Врангел.

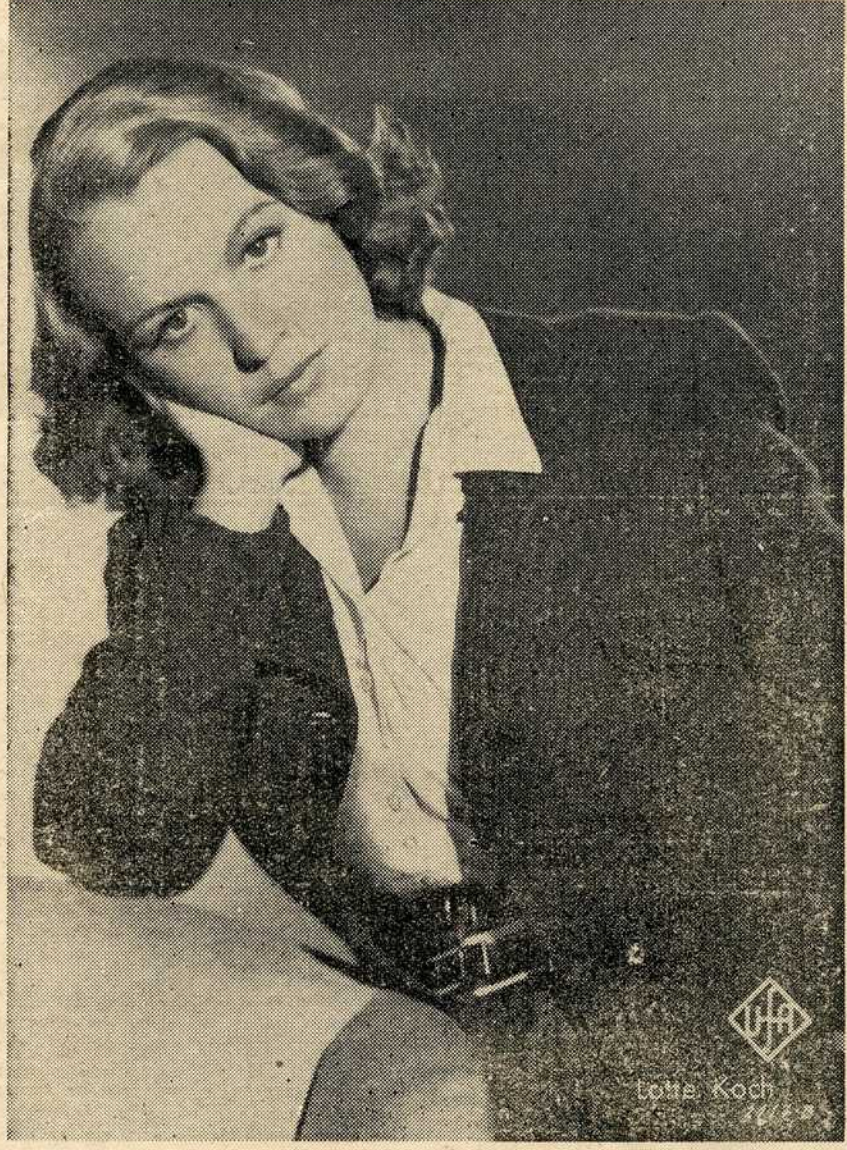
(Наставиће се)

Леонардо — СИМВОЛ РЕНЕСАНСЕ

Леонардо да Винчи

Ових дана навршило се 425 година од смрти једног од највећих људи човечанства — једног од најрепрезентативнијих генија, Леонарда да Винчија. Рођен 1452 у близини Фиренце умро је 1519 у Француској, у једном замку који му је ставио на расположење тадашњи француски краљ.
 Сликара, вајара, архитекта, анатом, проналазач и књижевник Леонардо да Винчи подједнако је велик. И не зна се у чему је већи. Да ли више ценимо по ономе што је за живота остварио или оно што нам је оставио у наслеђе, дао генијалне наговештаје будуће — данашње — културе и као проналазач. Леонардо, најрепрезентативнији претставник Ренесансе је уједно један од „архонаута будућности“. Неуморан истраживач бавио се многобројним експериментима које су наука и техника доцније остварили.
 Потпуно уравнотежен дух, човек који је продreo у дубоке тајне природе имао је у себи и извесну дозу мистицизма. Или тачније речено у чувеном Леонардовском осмеху — а свака његова слика има у себи тај осмех, — има нечег тајанственог. То је осмех најбољег сазнања, то је осмех оног који је проглашавао: Велика љубав кћи је великог знања. И што је знање потпуније то је љубав већа!
 Његове су слике изрази оне олимпикске мршине, оне ведрине до којој достижу само највећи духови, и то после дуге борбе. На жалост, потомству је остало доста мало од оног што је насликао, а вајарска су му дела, као и грађевинска временом сва пропала. Али, остала је „Мона Лиза“! Остали, доста општећена, „Тајна вечера“, остали „Бахус“, „Јован Крститељ“, „Обожаваше Три краља“ и маса генијалних пртежа. А то је доста да за сва времена сведочи о генијалности једног од највећих људи човечанства.

Међу најмлађим филмским глумицама Лота Кох заузима једно од најлепших места. (Снимак: „Уфа“)

Мојој мајци

Дан за даном, један по један се ниже,
година по година већ једна другу стиже
како се, мајко, видели нисмо.

Понекад, врло, врло ретко, стигне Твоје писмо
као да нас дели даљина бескрајна,
преко седам мора и свих океана.

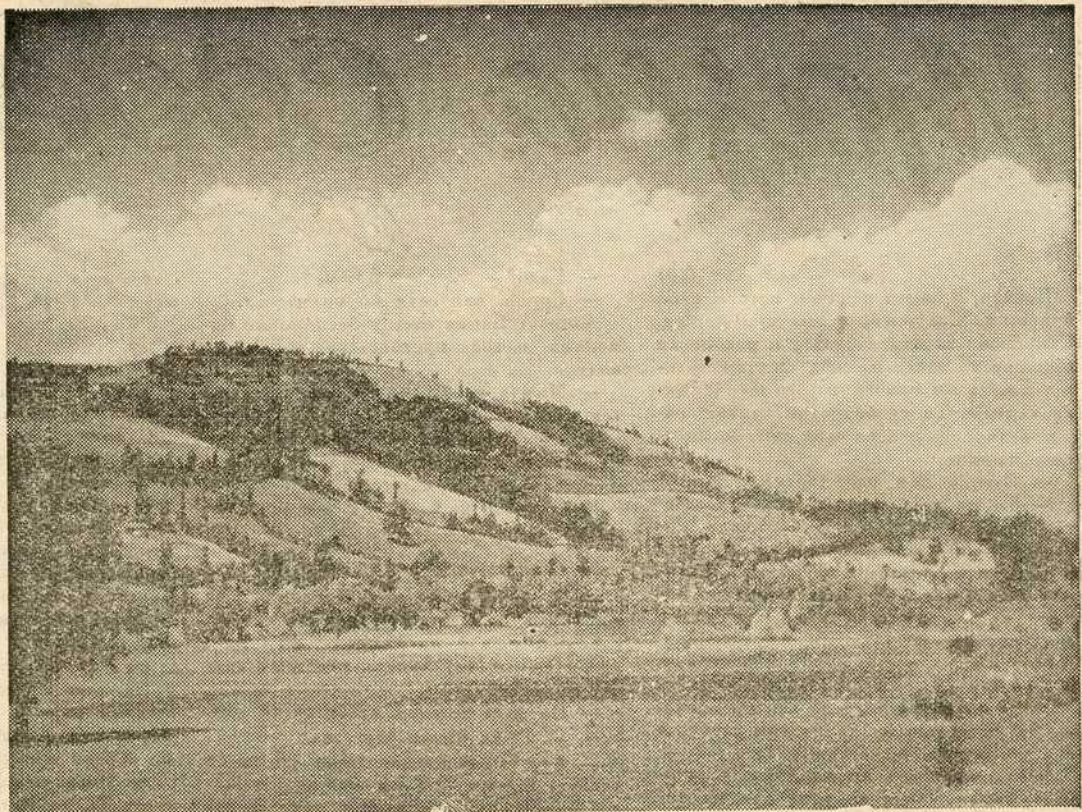
Ох, мајко! колико осећам Твоје дубоке ране,
и око Тебе сву пустош и тешку таму,
и Тебе, далеко од нас свију саму.

Ох, кад бих могао, мајко, само за тренутак
постати бар један, једини сунчев зрак,
и светлошћу својом разагнати око Тебе мрак,
загрејати топлотом Твој животни кутак.

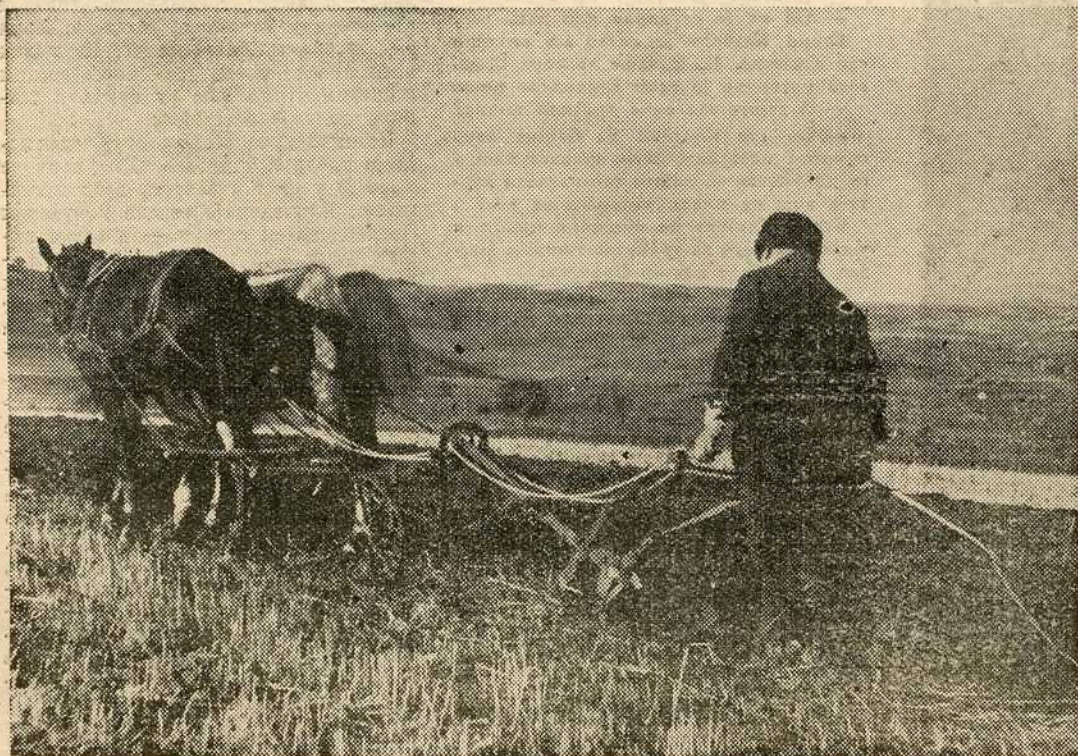
Целивати очи уморне и благе,
убрисати сузе са Твог лица свела,
одагнати тугу са суморног чела
и улили делић нове, животне снаге.

Ах, Мајка је створена да пати и страда...
Она је највећи грч јадне људске душе од искона,
и највећи бол кроз сва времена,
али... и највећа њена утеха и нада.

БОРЉЕ ПЕТРОВ

КРОЗ НАМУ ЗЕМЉУ

Шта си ти мени

Далеко од тебе и свег твога блага
Теку моји часи по дану и ноћи
У мислима с тобом, Отаџбини драга!

Како је само тешко без тебе бити,
змија изјав од змијских змија
Груди препуне чана а очи суза
За родне груде и долине далеке.

Ти си ми све; и никог и ништа више,
Осим тебе, немам на овоме свету.
Ти си ми мајка, која ме је давно
Оставила малу, небринућу, клету...

Највећа радости и бол она ми је била,
Сва љубав жарка и чежња бескрајна.
Ти си м исестра и другарица мила,
Пред којом не лебди чак и једна тајна.

Ти си за мене: сав моје младости;
Вољено биће о коме се свега.
У данима пролећа, маја, цвећа...
И песма коју још нико не испева.

И молитва моје душе у самоћи:
И вера и нада: на прегнућа нова
И свршетак једне гнусне, тешке ноћи.

И далека звезда и зрак топлог сунца,
Део неба плава с облацима сивим.
Све си ти мени, јер крв са твојих рана
У срцу носим и с тобом данас живи.
Хајделберг, априла 1944

Дозго на доле: —
1 — Дивна је бла-
гословена српска
земља, богата пло-
дови њени...

2 — Град Маглич

3 — Вучји Д^о са
Дурмитором

4 — Преоравање:
Жуљевите и вред-
не руке сељака о-
брађују земљу

(Снимци: А. Симић
З. М. Роглић 1)

ВУКОСАВА КОЈАДИНОВИЋ

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА